

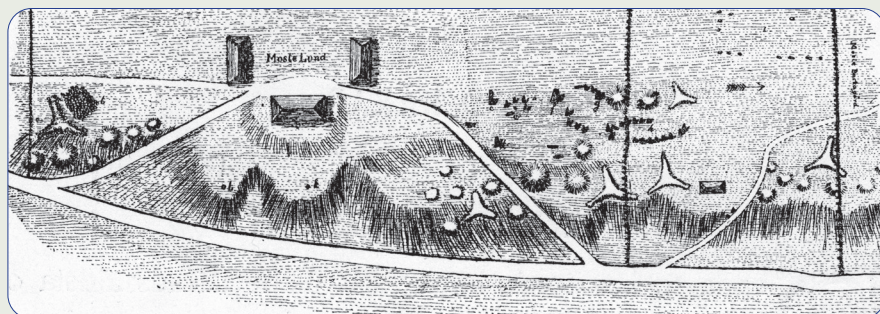
MOSSLELUNDS GRAVFÄLT

I södra delen av Värnamo finns Mosslelunds gravfält som sträcker sig över en yta på 210 × 90 meter (N-S) och är ett lövträdsbevuxet grönområde mellan villabebyggelsen i väster och järnvägen i öster. Från början har gravfältet troligen varit större eftersom fler gravar finns i både norr och söder. I öster har gravfältet en naturlig avgränsning i form av den tidigare sjön Fornbolmens strandkant, vilken nu sluttar mot järnvägen.

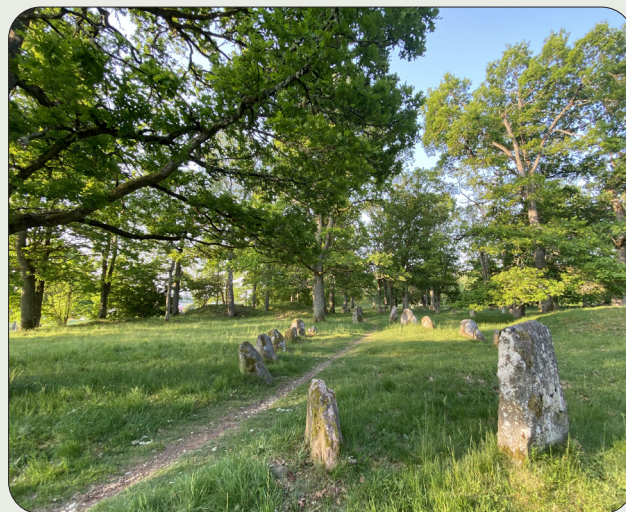
På gravfältet finns närmare 60 mer eller mindre synliga fornlämningar bestående av flera olika gravtyper. Den vanligaste gravformen är runda, låga högar, 19 sådana av varierande storlek finns på gravfältet. Näst vanligast är stensättningarna, 13 stycken med rund form. Tre, eller möjligen fyra av stensättningarna utgörs av så kallade treuddar – stensättningar formade som en triangel med något insvängda sidor. Det finns även en domarring bestående av nio stenar som står i en förhållandevis rund cirkel med ytterligare en sten i mitten. Här finns också fyra skeppssättningar, där stenar ställts upp i formen av ett skepp. De är delvis skadade, och av skeppssättningen på södra delen av gravfältet återstår endast den södra spetsen. På gravfältet finns även åtta resta stenar och nio klumpformiga stenar, som kan markera gravar. De flesta av de sistnämnda återfinns på gravfältets norra del. Flera av dessa stenar har tidigare varit omkullfallna men har rests upp igen. Omkring 20 meter väster om gravfältet finns en halv väg, en äldre gång- och ridväg, som idag ser ut som ett svagt dike.

De varierande gravtyperna gör att gravfältet kan antas ha varit i bruk under både äldre och yngre järnålder, cirka 500 f.Kr - 1050 e.Kr. Några hundra meter norr om detta gravfält undersökte konduktör F.J.E. Eneström i början av 1900-talet ett 30-tal gravar från yngre järnålder, cirka 600-1050 e.Kr. På 1300-talet låg i området en stor by som hette "Mosle", men trakten har varit bebodd långt bakåt i tiden, vilket bland annat gravarna i Mossle vittnar om.

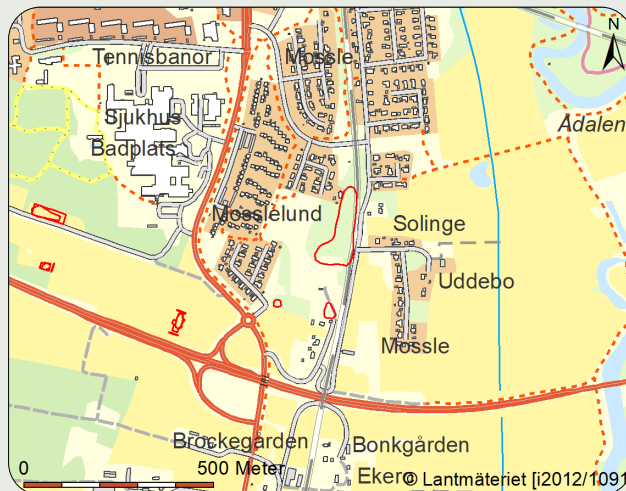
Mosslelunds gravfält blev redan tidigt uppmärksammat av olika fornforskare, bland annat av major Barthold Anders Ennes på 1820-talet och Nils Månsson Mandelgren 1864. I Nils Gabriel Djurklous redogörelse "Antikvariska resor i Östbo, Westbo och Mo härad" år 1870, beskrivs gravfältet som en av "de märkeligaste fornlämningar uti Östbo (härad)". Idag ligger gravfältet inklämt mellan järnväg och bebyggelse, sannolikt har en del gravar gått förlorade i takt med exploateringarna.

Gravfältet vid Mosslelund avbildat av Nils Gabriel Djurklou 1870 i samband med hans antikvariska resa. Teckningen finns i Antikvarisk-topografiska arkivet, Stockholm.

En av skeppssättningarna på gravfältet vid Mosslelund. I bakgrunden anas några av gravhögar. Foto: Jönköpings läns museum.

SMULTRONSTÄLLE 9 I

Fornlämning: L1972:6823

HITTA HIT

Gravfältet ligger i södra delen av Värnamo i stadsdelen Mosslelund.

Koordinater:

N 6336885 / E 441778 (SWE-REF 99 TM) // N 57.171905, E14.037117 (WGS84)
N57.321567, E15.156396

Se även <https://app.raa.se/open/fornsok/>. Sök med L-nummer ovan.

SMULTRONSTÄLLEN

Ute i landskapet finns massor att upptäcka! Länsmuseet presenterar här smakprov på sevärdheter i Jönköpings län med utgångspunkt i kulturmiljöer och kulturarv.

Här finns välkända kulturminnesmärken såsom Habo kyrka och domarringarna i Smålandsstenar, men också mer okända pärlor såsom flottningsslämningarna i Valån och Stengårdshults kyrka. I länet finner vi många spår efter forna tiders människor och verksamheter, allt ifrån slott- och herresäten till övergivna vägbanor och odlingsrösen i skogsmark.

Vår tanke med Smultronställen är att det ska locka till utflykter i kulturlandskapet – där finns vår historia, som tar sig olika uttryck i den fysiska miljön. Det är ett arv värt att uppleva och värna. Under rubriken Smultronställen kommer vi allteftersom fylla på med ännu fler sevärdheter, både för länsbor och långväga besökare. Ju fler som upptäcker dessa pärlor, desto större möjlighet att de bevaras för framtiden.

FAKTA

I Jönköpings län finns över 40 000 registrerade fornlämningar, 87 riksintressanta kulturmiljöer, närmare 130 byggnadsminnen, ungefär 150 kyrkor, 100-talet hembygdsgrändar med samlad äldre bebyggelse, ett stort antal industrihistoriska miljöer samt två kulturreservat. Därtill finns också ett stort antal kulturmiljöer med bevarandevärd bebyggelse. En del av dessa kan man få information om via länsstyrelsens och kommunernas hemsidor. Man kan även hitta beskrivningar via de olika hembygdsföreningarnas respektive sidor.

BRA ATT VETA

Tillgängligheten till de olika smultronställen varieras. En del är välskyltade, enkelt tillgängliga och uppfyller krav på parkeringsplatser etc. Andra kräver mer av besökaren, kanske behöver man gå en längre sträcka för att nå sitt mål, ibland är det snårig skog och väl framme möts man kanske av en trasig skylt (om det ens funnits någon). Platserna bär dock alltid på en spännande och intressant historia.

Notera också att många av de kulturhistoriska byggnaderna är privatägda och endast tillgängliga för exteriör beskådan. Respektera privat tomtmark. Många kyrkor är öppna sommartid. Under andra tider på året brukar man kunna kontakta kyrkvaktmästaren som öppnar upp.

